

№ 15/1966.

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 15/1966 med anledning av Ålands landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till ordinarie inkomst- och utgiftsstat för landskapet Åland under år 1967 (41/1966).

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbegär utskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört landskapskamreraren Henrik Gustafsson, äldre landskapssekreteraren Jan-Erik Lindfors, yngre landskapssekreteraren Annemi Dahlblom, landskapsagronomen Ernst Johansson, landskapsforstmästaren Bertel Lindroos, landskapsarkeologen Matts Dreijer, vägingeniören Bo Wilenius, trafikinspektören Ulf Lillie, rektorn för Ålands lyceum Börje Karlsson, rektorn för Ålands yrkesskola Gunnar Lemqvist, stadsdirektören Aron Häggblom, bankdirektör Nils Dahlman och apotekare Fjalar Grönberg, såsom representanter för Mariehamns stad, ävensom Landstingets Talman Thorvald Eriksson i hans egenskap av ordförande för kommittén för självstyrelsegården och turisthotellet, vördsamt anföra följande:

I samband med denna framställning har utskottet behandlat

- 1) ltm. Ragna Sanders' finansmotion om höjning av anslaget under 5 Ht. X:16, Fornminnesvården, för bevarande av 4 m/bk Pommern (4/1966);
- 2) Ltm. Ragna Sanders' finansmotion om upptagande av anslag under 4 Ht. II:1, Avlöningar, för avlöande av en socialkurator-socialsköterska med grundlön enligt A 15 (5/1966); samt
- 3) Ltm. Folke Woivalin m.fl:s finansmotion med förslag, att av vägunderhållsanslaget under 7 Ht. II:1 anslås medel för stationär vägbelysning i Godby by i Finström (6/1966).

Motionerna beröras närmare i detaljmotiveringen.

Utskottet har jämväl inhämtat kulturutskottets utlåtande över i budgeten ingående anslag för kulturella ändamål. Kulturutskottets utlåtande fogas vid detta betänkande såsom bilaga № 1.

x x x

Den återhållsamhet beträffande statsutgifterna, som anbefallts av regeringen i och i samband med rikets budgetförslag för år 1967, återverkar givetvis också på landskapets budget. Den pågående behandlingen av riksbudgeten i riksdagen synes icke medföra betydande ändringar i detta avseende, varför utskottet icke haft anledning att i sådant avseende vidtaga ändringar i förslaget. Skulle dock ändringar genomföras i riket, förutsätter utskottet givetvis, att landskapsstyrelsen beaktar sådana ändringar i förslaget till den första tilläggsbudgeten för år 1967.

Trots nämnda återhållsamhet visar redan regeringens budgetförslag en

ökning av statsutgifterna i förhållande till de under innevarande år budgeterade utgifterna. Detsamma blir givetvis fallet med landskapets motsvarande budgetförslag. Härvid inverkar givetvis i hög grad de under innevarande år verkställda och avtalade lönejusteringarna som med sina följdverkningar har vittgående följder för anslagsbehovet. Andra anslag åter påverkas av de på privata arbetsmarknaden inträffade förändringarna och ökningen av de sociala utgifterna för arbetskraften. Då man dessutom ansett det otänkbart att minska på de offentliga investeringarna, har verkningarna av den åtstramade statshushållningen icke återspeglats i större utsträckning i landskapsstyrelsens budgetförslag.

x x x

Byggnadskostnaderna för självstyrelsegården skall, såsom tidigare framgått vid behandlingen av härmed sammanhängande frågor, erläggas ur ordinarie anslag i stället för, såsom ursprungligen var avsikten, ur extraordinarie anslag. För inköp av tomtmark och projektering hade dock redan beviljats ett extraordinarie anslag. Då detta anslag likväl numera kan betraktas som obehövt, anser utskottet att landskapet kunde avstå från dessa medel och i stället erlägga samtliga med byggnadsföretagets förverkligande sammanhängande utgifter ur landskapets ordinarie budget. Ett sådant förfarande förutsätter dock ett beslut från Landstingets sida, vilket utskottet i detta sammanhang ansett lämpligt förelägga förslag om.

I och med övergången till denna finansieringsväg blir det fråga om efterhandsgodkännande av utgifterna. Utskottet finner det angeläget att understryka, att stor vikt bör läggas vid kompensationsfrågan i det pågående beredningsskedet och att möjligast betryggande garantier bör införskaffas genom överlämnande av ritningarna för förhandsutlåtanden till de i motsvarande fall behöriga statsmyndigheterna, vilka uppenbarligen i sinom tid komma att avge utlåtande över utgifternas ändamålsenlighet till Ålandsdelegationen.

Arbetet med ritningarnas färdigställande beräknas fortgå så snabbt, att det kan bli möjligt att förelägga Landstinget de slutliga ritningarna för godkännande vid nästkommande vårsession. Till dess bör givetvis det i innevarande års och nästa års budget upptagna byggnadsanslaget betraktas som villkorligt såtillvida, att detsamma endast får användas för projekteringen och andra nödvändiga utgifter för förberedande åtgärder. Genom årlig budgetering på detta sätt kan en utjämning av landskapets budgeter åstadkommas men tyvärr synes en motsvarande utjämning av det till landskapet erlagda anslaget för skattefinansiell utjämning icke härmed åstadkommas. Det kan därför icke undvikas att landska-

pet under byggnadsskedet kommer att orsaka en betydande ökning av statens utgifter för självstyrelsen under två eller tre år.

I samband härmed må ytterligare frågan om det planerade turisthotellet beröras, ehuru anslag för detta ändamål i sinom tid skall utverkas i extraordinarie väg. Det har uttalats farhågor för att Mariehamn under en övergångstid kommer att ha mycket begränsade möjligheter till inkvartering av turister med större anspråk på service och att därför betydelsefulla kongresser under denna tid måste avvisas. Avsikten är att självstyrelsegården skall byggas först och turisthotellets uppförande inledas omedelbart efter så att arbetskraft successivt kan överflyttas från det ena byggnadsföretaget till det andra och möjligast jämn sysselsättning därigenom åstadkommas. De för företagen gällande olika finansieringsvägarna medför dock en viss osäkerhet beträffande möjligheterna att förverkliga detta syfte. Uppförandet av självstyrelsegården nödvändiggör också rivning av det nuvarande Hotell Societetshuset, om ock detta kan uppskjutas till ett ganska sent skede i byggnadsföretaget till den del, som byggnaden är behövlig för nämnda hotell- och restaurangrörelse. Lika fullt torde staden under minst en säsong vara i avsaknad av ifrågavarande rörelse, vilket givetvis medför ett betydande avbräck i landskapets turistnäring.

x x x

Frågan om sammanslagning av kommuner till större kommunala enheter synes numera vara högaktuell och det torde vara uppenbart, att landskapets kommunala indelning icke i längden kan bestå, om medborgarna skall kunna få den kommunala service, som de har berättigade anspråk på. Det förefaller dock utskottet som om mycket utredningsarbete skulle återstå, innan samstämmighet kan uppnås på väsentliga punkter i denna fråga. Då lösningen närmast bör åstadkommas inom landskapet, torde det vara skäl att taga upp dessa problem på interkommunala konferenser i syfte att klarlägga detaljfrågornas lösande och sålunda bereda väg för ett ställningstagande inför den tidpunkt, då ett sådant kommer att inbegäras av vederbörande riksmyndigheter.

D e t a l j m o t i v e r i n g .

I N K O M S T E R .

2 Avd. I:8 Ålands centralsjukhus, kommunernas andel i föregående års anläggnings- och driftskostnader.

I regeringens budgetförslag för 1967 föreslogs en minskning av statsanslagen för sjukvårdsinrättningarna, varav skulle följa en ökning av den kommunala andelen i utgifterna. Under riksdagsbehandlingen har dock överenskommits om en ök-

ning av statens engagemang i kostnaderna. Detta beslut återverkar dock icke på det aktuella anslaget belopp, då det i 1967 års budgetering är fråga om sjukhuskostnaderna för år 1965, som debiteras kommunerna vid årsskiftet 1966-67. Utskottet har därför icke haft anledning att föreslå ändring av momentets belopp. På samma grund har jämväl kommunernas andel i kostnaderna för Ålands centralsanatorium och Ålands tuberkulosebyrå bibehållits vid de föreslagna.

2 Avd.I:13.

2 Avd.I:14.

3 Avd.I:28. Inkomster från färjtrafiken.

Trafiken mellan skärgårdskommuner och större orter upprätthålles såväl i riket som i landskapet dels med landsvägsfärjor, dels med trafikbåtar. Hittills har trafiken med landsvägsfärjor varit avgiftsfri medan på trafikbåtarna uppburits avgift för passagerare och gods. Den för Kökar-trafiken avsedda båten är till sin konstruktion närmast att betrakta som ett mellanting mellan landsvägsfärja och trafikbåt. Landskapsstyrelsen har därför och med hänsyn till trafikruttens längd ansett, att avgift borde uppbäras på denna båt.

Utskottet anser det riktigt att på de längre linjerna inom landskapet uppbära avgift, särskilt som också befolkningen i Kumlinge och Brändö icke har möjlighet till annan än avgiftsbelagd trafik. Däremot torde det tillsvidare icke vara möjligt att införa avgift på landsvägsfärjorna Föglö och Vårdö, då motsvarande färjor i riket, t.ex. Nagu och Korpo befordra passagerare och fordon utan avgift. Tillsvidare har det icke varit fråga om införande av avgift på någon annan färja än den för trafiken Vårdö-Gustafs planerade färjan, som kan anses vara i samma läge ur denna synpunkt sett som den nuvarande Skärgårdsfärjan och den under byggnad varande Kökarsfärjan.

Beträffande avgifternas storlek anser utskottet, att i avgift borde uppbäras belopp, som motsvarar kostnaderna för framförande av ifrågavarande fordon till lands på samma sträcka som fordonet befordras med färja. En sådan beräkningsgrund borde jämväl tillämpas på Skärgårdsfärjan för att ett enhetligt system skulle genomföras i hela skärgården. Utskottet kommer med anledning härav att återkomma till denna fråga vid behandlingen av anslaget för subvention för Skärgårdsfärjan på utgiftssidan. På inkomstsidan föreslår utskottet med hänvisning till det ovan anförda sänkning av momentets belopp till 12.000 mark.

6 Avd.I:1. Statsanslag för skattefinansiell utjämning.

På grund av att utskottet föreslagit vissa ändringar på utgiftssidan, har budgetförslaget balanserats med en höjning av statsanslaget.

U T G I F T E R.

1 Ht.I:4. Landstinget, avlöningar.

Utskottet har från Kanslikommissionen mottagit en protokollsavskrift, som fogas vid detta betänkande som bilaga № 2. Kanslikommissionen har beslutat från början av år 1967 ändra benämningen för landstingets kanslist och renskrivarska till kanslist och arkivarie samt beslutat fastställa avlöningsklassen till A 18, varvid det särskilda bibliotekarierarvode skulle bortfalla. Utskottet har infört härav påkallade ändringar i budgetförslaget, vilket medför en ökning av momentets belopp med 1.800 mk.

1 Ht.I:5. Landstinget, stenografer (f).

I ovannämnda kanslikommissionens protokoll ingick även ett beslut om höjning av stenografernas arvode. Då anslaget är förslagsanslag, har utskottet föreslagit en höjning med 1.000 mk, som under normala förhållanden torde täcka ökningen av kostnaderna.

(1 Ht.I:6) Bibliotekarie, arvode.

Med hänvisning till kanslikommissionens ovan åberopade beslut föreslås anslaget utgå. Följande moment får med anledning härav ändrad numrering.

1 Ht.I:12. Kanslikommissionens dispositionsmedel.

Utskottet har funnit, att Landstinget icke förfogar över dispositionsmedel utöver under detta anslag upptagna 500 mk. Ehuru utskottet icke nu föreslagit höjning av anslaget, finner utskottet, att Landstinget framdeles borde anvisa dispositionsmedel i större utsträckning vid sidan av de dispositionsmedel, som ställas till talmannens förfogande.

4 Ht.II:- Ålands centralsjukhus.

Utskottet uttrycker sin tillfredsställelse över att den länge planerade geriatriska avdelningen synes kunna träda i funktion den 1 april 1967.

Ltm. Ragna Sanders' finansmotion.

Utskottet anser att en socialkurator borde anställas vid sjukhuset med tanke på de svårigheter patienterna har att handha sina angelägenheter under sin vistelse på sjukhuset. Då det icke torde vara nödvändigt att anvisa ett arbetsrum för

denna befattningshavare inom själva sjukhuset, bör nödiga utrymmen kunna reserveras t.ex. i personalbostadsflygeln. Utskottet emotser att landskapsstyrelsen utreder möjligheterna att anställa en socialkurator redan under år 1967 och upptager behövt anslag härför i tilläggsbudget.

4 Ht.VI:7. Bidrag till upprätthållande av Grelsby sjukhus (f).

Avlöningskostnaderna vid Grelsby sjukhus har medfört att landskapets bidrag delvis ställts utom kolumn, vilket har som följd, att den kommunala kostnadsandelen ökar. Utskottet har inhämtat, att sedan den 1.1.1966 erlagts avlöningar vid sjukhuset enligt i riket tillämpade normer, varför normalt bidrag för dessa utgifter nu torde kunna påräknas.

5 Ht.I:3. Ålands lyceum, undervisningsmateriel och bibliotek.

Utskottet har inhämtat, att landskapsstyrelsen icke funnit möjligt föreslå anslag för detta ändamål i den utsträckning lyceets rektor föreslagit. Då en del av lyceets undervisningsmateriel är betydligt föråldrad och då det är angeläget, att vid undervisningen användes bästa möjliga hjälpmedel, önskar utskottet framhålla, att noggrann jämförelse med i riket använt anslag för samma ändamål och med beaktande av skolans stora elevantal borde anställas av landskapsstyrelsen vid prövningen av anslagets storlek. Utskottet har saknat möjlighet till sådan jämförelse i tillförlitlig utsträckning och har därför denna gång icke föreslagit höjning av anslaget.

5 Ht.V:5. Ålands yrkesskola, råvaror för övningsarbeten.

För undervisningen beräknas centralyrkesskolorna i riket få förbruka material till ett värde om 20 mk per elev och läsår. Därvid bör dock observeras, att beställare ofta tillata yrkesskolor förbruka av beställarnas material också i undervisningsyfte. I landskapet finns inga större industrier som skulle göra större beställningar hos yrkesskolan och i samband därmed ställa material till förfogande för övningsarbeten. Numera måste yrkesskolan t.o.m. köpa det skrot, som metallavdelningen behöver för undervisningen i svetsning. Utskottet har funnit, att det föreslagna anslaget icke är tillräckligt och föreslår en höjning med 7.600 mk. En felräkning, vilken återverkar på hela budgetens summering, har samtidigt rättats.

5 Ht.X:16. För bevarande av 4 m/bk Pommern.

Ltm. Ragna Sanders' finansmotion.

Utskottet hänvisar till vad utskottet framhållit i sitt betänkande № 13/1966 och finner med anledning därav, att betydligt större anslag än det av landskapsstyrelsen föreslagna kommer att erfordras för Pommerns istandsättande. Då det likväl icke är möjligt att bedöma anslagsbehovet för år 1967 för närvarande och förutsättningarna för övertagande av fartyget icke heller är klarlagda, anser sig utskottet icke kunna föreslå höjning av anslaget i detta skede. Då det är troligt, att en närmare utredning härom kan föreligga vid Landstingets vårsession, finner utskottet, att för år 1967 behövliga anslag kan upptagas i tilläggsbudget.

5 Ht.XII:9. Understöd åt Samfundet Finland-Sovjetunionen.

Ehuru kulturutskottet föreslagit en höjning av detta anslag till 1.000 mk, anser utskottet, som ingalunda vill ifrågasätta värdet av det kulturella samarbetet med Sovjetunionen, att anslaget denna gång borde höjas endast till 800 mk.

6 Ht.I:4. Bidrag för torrlägningsarbeten (r).

6 Ht.I:6. Ny- och stenröjningspremier (r).

6 Ht.I:10. Trädgårds- och biskötselns främjande.

Utskottet har ägnat dessa anslag särskild uppmärksamhet men finner, att större anslag icke kan anvisas med hänsyn till förhållandet till rikets motsvarande anslag.

6 Ht.II:1. Ålands försöksstation, avlöningar.

Vid utskrivningen av landskapsstyrelsens förslag har för undermomenten "ålderstillägg" och "dyrortstillägg" bortfallit beteckningen förslagsanslag, vilket utskottet infört i förslaget.

6 Ht.V:4. Rådgivning och annat främjande av hem- och småindustrin.

Det har tidigare inom Landstinget påyrkats, att för främjande av hem- och småindustrin borde tillsättas en heltidsanställd konsulent. Utskottet har ånyo övervägt frågan och föreslår, att landskapsstyrelsen överväger möjligheterna till en sådan anordning. Småföretagarna synas vara i behov av hjälp med anskaffning av beställningar, med marknadsföring av de färdiga produkterna och med driftsekonomiska problem av olika slag, för vilket en heltidsanställd konsulent kunde vara till stor nytta.

7 Ht.II:1. Underhåll av landsvägar och bygdevägar.

Ltm. Folke Woivalin m.fl:s finansmotion.

Inom den korta tid, som stått utskottet till buds, har det

icke varit möjligt att utreda, i vilken utsträckning vägbelysning är anordnad i riket och i vad mån driftskostnaderna för sådan belysning erlägges ur vägunderhållsanslagen. Utskottet förutsätter, att landskapsstyrelsen undersöker denna fråga och övertager driften av vägbelysningsanläggningarna i Godby, om förutsättningar för kompensation av driftsutgifterna anses föreligga. Anslaget för landsvägarnas underhåll kan enligt utskottets mening icke höjas på grund av en sådan utvidgning av underhållsuppgifterna.

7 Ht.III:1. För upprätthållande av trafik i skärgården (f).

Såsom utskottet redan framhöll i motiveringen för inkomstsidan, anser utskottet, att subventionen för Skärgårdsfärjan borde höjas för möjliggörande av enhetliga avgiftsgrunder för skärgårdstrafiken. Utskottet har inhämtat, att härför erfordras en höjning av anslaget med 25.000 mk. Dessutom torde en utökning av turerna under sommarsäsongen vara möjlig. För 12 veckoturer under tre månader beräknas tilläggsutgifterna i subventioner uppgå till c. 25.000 mk. Anslaget föreslås därför höjt med sammanlagt 50.000 mk.

Socialhjälpstulgifter, som skola ersättas av landskapet (f).

8 Ht.I:10. Kommunerna har tillsvidare icke erhållit ersättning för socialhjälpstulgifter, som erlagts år 1959 eller senare. Förutsättningar föreligger för beviljande av ersättningar i vissa fall och nödig utredning föreligger för åren framåt till och med år 1964. Då ersättningar beviljas, torde utgifterna dock icke uppgå till så stora belopp att icke innevarande års och nästa års anslag skulle i stort sett förslå för ifrågavarande utbetalningar, i synnerhet som anslagen betecknats som förslagsanslag.

10 Ht.II:1. Ålands centralsjukhus för anskaffning av inventarier och instrument.

Landskapsstyrelsen avser att med det föreslagna anslaget bl.a. anskaffa en frysbox till sysslomannens bostad. Då ifrågavarande bostad är upphörd av landskapet, anser utskottet, att landskapet icke borde i dylika bostäder komplettera utrustningen, även om det vederlag, som uppbäres av lägenhetens innehavare, därigenom kommer att höjas med beaktande av större bekvämlighet. Utskottet har därför sänkt ifrågavarande anslag med 1.000 mk.

10 Ht.III:2. Ålands lyceum för tillbyggnad.

Den planerade tillbyggnaden synes vara nödvändig med beak-

tande av det nuvarande elevantalet och det elevantal, som kan beräknas under de närmast kommande åren. Tillbyggnaden kan genomföras på sådant sätt, att därav vållas föga olägenhet för skolarbetet. Kostnaden beräknas bli förhållandevis ringa på grund av att en dylik tillbyggnad var förutsatt vid byggandet av den nya klassrumsflygeln vid lyceet. Utskottet har intet att erinra mot förslaget.

Ht.III:4. Ålands sjöfartsläroverk för vissa grundanskaffningar och förbättringar.

Från landskapsstyrelsen har meddelats, att i anslagsbeloppet icke inräknats priset på vissa nödvändiga inventarier, vilkas anskaffningskostnad uppgår till 360 mk. Utskottet har höjt anslaget med detta belopp.

Ht.III:6. Ålands yrkesskola för anskaffning av inventarier och maskiner.

Landskapsstyrelsen har för nyanskaffningar till yrkesskolan gått in för ett årligt anslag om 25.000 mk, varvid yrkesskolans ledning bör planera nyanskaffningarna med beaktande av detta förfarande. De för 1967 och 1968 planerade nyanskaffningarna stiga dock till närmare 70.000 mk och under år 1967 borde anskaffas en förhållandevis dyrbar ny svarv. Häri-
genom synes svårigheter uppstå med vissa nödvändiga anskaffningar under år 1967. Ehuru utskottet i princip omfattar landskapsstyrelsens ståndpunkt i denna fråga, anser utskottet att för år 1967 borde anvisas 30.000 mk för ändamålet.

Ht.V:1. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (r).

Utskottet har tagit del av de av Mariehamns stad införskaffade utredningarna om möjligheterna att anlägga en hamn på Jersö, Lemland i anslutning till bilfärjetrafiken Finland-Sverige. Stadsstyrelsens i Mariehamn synpunkter i frågan har sammanfattats i en promemoria, som fogas vid detta betänkande som bilaga № 3.

Utskottet anser det klart, att anläggande av en hamn för angöring med stora bilfärjor bör medföra skyldighet för landskapet att anlägga en väg till Jersö, på samma sätt som skedde vid anläggandet av färjhamnen i Långnäs. En sådan väg till Jersö blir dock av helt annan standard än en bygdeväg för lokalbefolkningens behov. Helt approximativt kan kostnaderna för en väg till färjhamnens tilltänkta plats beräknas uppgå till c. 2.000.000 mk. Ytterligare tillkommer i detta fall den omständigheten, att färjhamnen icke utan betydande

svårigheter kan anläggas förrän väg till platsen byggts. Utskottet anser dock, att landskapet bör förbinda sig att bygga en sådan väg, om betryggande garantier kan erhållas från Mariehamns stads sida, att staden fullföljer det planerade hamnbygget under förutsättning, att vägen bygges. Det bör givetvis i detta sammanhang vara fråga om en hamn av minst samma storleksordning som den nuvarande hamnen i Långnäs.

Blir ett sådant hamnbygge icke aktuellt, tordë en väg av bygdevägsnatur böra anläggas för lokalbefolkningens behov, vilket kan ske inom ramen för ordinarie väganslag i kommande års budgeter.

Utskottet har besökt Sottunga för att studera möjligheterna att anlägga ett färjfaste för den nya Kökarfärjan därstädes. Ett förslag om dess förläggning längre ut intill farleden har framlagts, men det synes medföra betydande merkostnader för vägförbindelsen till färjfastet. Fördelarna med detta förslag är därför tvivelaktiga och måhända kan en upprepning av ett sund intill den nuvarande ångbåtsbryggan medföra en sådan förkortning av färjans rutt, att den av vägavdelningen utsedda platsen är fördelaktigare. Utskottet vill dock icke rekommendera någondera alternativet framom det andra utan anser, att avgörandet i denna fråga bör träffas i landskapsstyrelsen efter det teknisk undersökning av alternativen verkställts.

För Föglö norra skärgård uppstår under menförestid svårigheter med trafikförbindelserna. Det vore till förbättring om Kökarfärjan kunde angöra denna ögrupp under sådan tid. För ändamålet erfordras dock ett enkelt färjfaste. Utskottet emotser att landskapsstyrelsen undersöker möjligheterna att anlägga ett sådant på lämpligbefunnen plats och inkommer till Landstinget med utredning om möjligheterna härför och de därmed förknippade kostnaderna.

Ht.V:3.

Anskaffning av instrument för trafikkontroll.

Bilbesiktningen och trafikövervakningen ställer i våra dagar krav på dyrbar instrumentutrustning, som tillsvidare icke kunnat anskaffas på grund av utrymmesbrist och på grund av att bilbesiktningskontoret tillsvidare varit förlagt till trafikinspektörens privata utrymmen. Numera planeras dock särskilda anläggningar för bilbesiktningen i riket och så-

dana bör också fås till stånd i landskapet. Utskottet har funnit, att det för bilbesiktningen icke finnes utrymmen i den planerade självstyrelsegården. Då det synes vara svårt att på ett lämpligt sätt inrymma sådana i självstyrelsegården, i synnerhet som en besiktningshall med en frihöjd om c. 4 meter erfordras, anser utskottet, att denna fråga icke borde sammankopplas med byggnadsplanerna för självstyrelsegården. Sammanförande av motorfordonsregistret med trafikinspektörens kansli synes vara rationellt. varför ändamålsenliga utrymmen för såväl motorfordonsregister som besiktning borde anläggas på någon lämplig plats i staden, varvid parkeringsutrymmen för väntande fordon borde i tillräcklig mån reserveras i anslutning till besiktningshallen.

Ht. I:8. Lån för skogsförbättringsarbeten.

Under något skede av budgetberedningen har momentets belopp felskrivits och blivit 54.800 i stället för 58.400. Utskottet har ändrat beloppet till det uppenbarligen avsedda. Ändringen återverkar på kapitelsumman och huvudtitelns summa.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsam samt föreslå,

att Landstinget måtte antaga landskapsstyrelsens förslag till ordinarie inkomst- och utgiftsstat för landskapet Åland under år 1967 med följande ändringar och tillägg samt bemyndiga landskapsstyrelsen att upptaga för budgetens förverkligande erforderliga lån ävensom

att Landstinget måtte berättiga landskapsstyrelsen att avstå från användande av det för självstyrelsegårdens projektering och inköp av tomter anvisade extraordinarie anslaget.

-12-

I N K O M S T E R.Landskaps-
styrelsens
förslag Finans-
utskottets
förslag3 Avdelningen.

=====

28. Inkomster från färjtrafiken	30.000	<u>12.000</u>
---------------------------------	--------	---------------

Summa I kap. 761.835	<u>743.835</u>	
----------------------	----------------	--

Summa 3 Avdelningen 761.835	<u>743.835</u>	
-----------------------------	----------------	--

6 Avdelningen.

=====

I. Finansieringsinkomster.Avräknings- och ränteinkomster.

1. Statsanslag för skattefinansiell utjämning:

a) förskott för år 1967	27.465.864	<u>27.552.782</u>
-------------------------------	------------	-------------------

Summa I kap. 27.472.864	<u>27.559.782</u>	
-------------------------	-------------------	--

Summa 6 Avdelningen 27.472.864	<u>27.559.782</u>	
--------------------------------	-------------------	--

Summa inkomster mk	30.790.799	<u>30.859.717</u>
--------------------	------------	-------------------

=====

U T G I F T E R.1 Huvudtiteln. Landstinget.

=====

I. Allmänna landstingskostnader.

4. Avlöningar:

1 kanslist och arkivarie, grundlön

(A 18)	9.656		
--------------	-------	--	--

ålderstilllägg	2.775		
----------------------	-------	--	--

dyrortstilllägg (förslagsanslag)	380		
----------------------------------	-----	--	--

löne- och indexjustering (för-

slagsanslag)	<u>1.000</u>	12.011	<u>13.811</u>
--------------------	--------------	--------	---------------

5. Stenografer (förslagsanslag)	10.000	<u>11.000</u>	
---------------------------------------	--------	---------------	--

(6 mom. utgår, följande moment erhålla en enhet lägre nummer)

Summa I kap. 286.353	<u>288.611</u>	
----------------------	----------------	--

Summa 1 Huvudtiteln 286.353	<u>288.611</u>	
-----------------------------	----------------	--

5 Huvudtiteln. Undervisnings- och bildningsväsendet.
=====

V. Ålands yrkesskola.

5. Råvaror för övningsarbeten,

dagkurser	2.800	10.400		
kvällskurser	1.600	1.600	3.400	12.000

Summa V kap. 673.820 682.420

XII. Särskilda anslag.

9. Understöd åt Samfundet Finland-Sovjetunionen 700 800

Summa XII kap. 226.150 226.250

Summa 5 Huvudtiteln 5.785.733 5.794.433

6 Huvudtiteln. Näringarnas främjande.
=====

II. Ålands försöksstation.

1. Avlöningar:

ålderstillägg (<u>förslagsanslag</u>)	1.600	1.600
dyrortstillägg (<u>förslagsanslag</u>)	1.000	1.000

7 Huvudtiteln. Kommunikationsväsendet.
=====

II. Väghållningen.

1. Underhåll av landsvägar och bygdevägar: 260.000 310.000

d) understödjande av bilfärjetrafik Vårdö-

Gustafs 2.210.000 2.260.000

Summa II kap. 2.423.000 2.473.000

Summa 7 Huvudtiteln 3.156.220 3.206.220

10 Huvudtiteln. Investeringsutgifter.

=====

II. Hälso- och sjukvården.

1. Ålands centralsjukhus för anskaffning av inventarier och instrument	153.440	<u>152.440</u>
--	---------	----------------

Summa II kap. 175.590 174.590

III. Undervisnings- och bildningsväsendet.

4. Ålands sjöfarts-läroverk för vissa grundanskaffningar och förbättringar	11.655	<u>12.015</u>
--	--------	---------------

6. Ålands yrkesskola för anskaffning av inventarier och maskiner	25.000	<u>30.000</u>
--	--------	---------------

Summa III kap. 495.805 501.165

Summa 10 Huvudtiteln 6.729.545 6.733.905

11 Huvudtiteln. Understödslån.

=====

I. Näringarnas främjande.

8. Lån för skogsförbättringsarbeten	54.800	<u>58.400</u>
---	--------	---------------

Summa I kap. 1.864.800 1.868.400

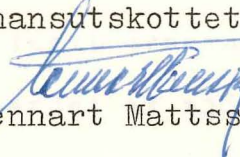
Summa 11 Huvudtiteln 3.939.800 3.943.400

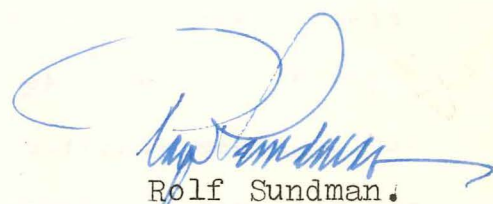
Summa utgifter mk 30.790.799 30.859.717

=====

Mariehamn, den 29 november 1966.

På finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson.

Rolf Sundman.

Örnärvarande i utskottet: ordföranden Lennart Mattsson, viceordföranden Gunnar Häggblom samt ledamöterna Leanderesson, Lindfors (delvis) och Söderlund samt suppleanten Lars Eriksson (delvis).

Till Finansutskottet.

Sedan Finansutskottet i skrivelse av den 23 innevarande november inbegärt kulturutskottets utlåtande i anledning av landskapsstyrelsens framställning med förslag till ordinarie inkomst- och utgiftsstat för landskapet Åland under år 1967 får utskottet, som i särskilda avseenden begärt kompletterande upplysningar av landskapskamreraren Henrik Gustafsson, härmed anföra följande.

Såsom allmänt omdöme rörande de i förslaget intagna anslagen av kulturell innebörd uttalar kulturutskottet sin tillfredsställelse därmed.

Beträffande nedannämnda anslag borde dock enligt kulturutskottets uppfattning följande beaktas.

5 Ht.X:16. Anslag för bevarande av 4 mbk Pommern.

Landstinget har, sedan frågan om inrymmandet av sjömansskolan i 4 mbk Pommern väckt de livligaste protester i kulturkretsar, tagit densamma under omprövning och avstått från förverkligandet av sjömansskolan på denna bas. Fartyget borde enligt landstingets nyligen uttalade mening bibehållas såsom museifartyg. Med hänsyn härtill förefaller det av landskapsstyrelsen föreslagna anslaget så litet, att det närmast ger intryck av minnespost.

Detta kan icke anses realistiskt, även om man beaktar det outredda stadium, vari frågan nu befinner sig.

Landstingsmannen Ragna Sanders har vid nu pågående landstingssession motionerat om höjandet av nu ifrågavarande anslag till 30.000 mark, Kulturutskottet omfattar vad som i motionen framförts, men anser, då här är fråga om en uppgift, som efter vederbörlig utredning synes komma att förutsätta ett fast årligt anslag, att 30.000 mark borde upptagas för ändamålet, men i detta skede såsom reservationsanslag, då det är sannolikt, med tanke på ärendets outredda skick, att anslaget icke helt kommer att förbrukas under år 1967.

5 Ht.XII:9. Understöd åt Samfundet Finland-Sovjetunionen.

Kulturutskottet har erfarit, att Samfundet Finland-Sovjetunionen anhållit om ett understöd stort 1.000 mark i 1967-års utgiftsstat. Landskapsstyrelsen har föreslagit samma belopp som år 1966, d.v.s. 700 mark.

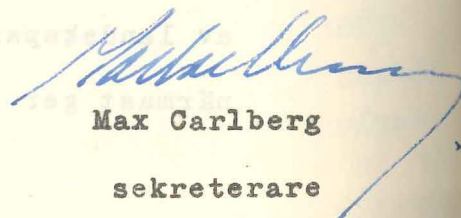
Med hänsyn till den för varje år allt livligare kontaktverksamheten mellan åländskt och sovjetiskt kulturliv i skilda former, i vilken kontaktverksamhet Samfundet Finland-Sovjetunionen regelmässigt utgör förmedlande organ, och med avseende fäst vid motsvarande anslag i rikets statsförslag varur kan utläsas, att någon fara för uteblivande compensation icke föreligger, anser utskottet skäligt, att anslaget höjes till det begärda beloppet.

Mariehamn den 26 november 1966.

På kulturutskottets vägnar:

Ragna Sanders

ordförande

Max Carlberg
sekreterare

Protokoll, fört vid Kanslikommissionens i Ålands landsting sammanträde den 21 november 1966. Närvarande därvid talmannen Thorvald Eriksson, vicetalmännen Eliel Persson och Lennart Mattsson samt de av landstinget valda medlemmarna landstingsmännen Albin Johansson och Curt Carlsson.

Protokollet fördes av undertecknad Kuffschinoff i egenskap av landstingets sekreterare.

§ 1.

Landskapssekreteraren Jan-Erik Lindfors, som kallats att närvara vid kanslikommissionens sammanträde, upplyste att han i anledning av den senaste löneregleringen i riket på tjänstens vägnar anställt en jämförelse mellan landskapets tjänstemäns och befattningshavares samt motsvarande tjänsteinnehavares i riket placering i löneklasser. Därvid hade han funnit, att en gropjustering av kanslistens och renskriverskans i landstinget lön var påkallad. Ifrågavarande tjänst jämfördes i tiden med landskanslisterna vid länsstyrelserna i riket och placerades i löneklass A 15. Sedan landskanslisttjänsterna indragits och i stället inrättats länsnotariatetjänster, vilka hänförts till löneklass 19 A, saknas direkt jämförelse mellan viss tjänst vid länsförvaltningen och landstingets kanslist och renskriverska.

Sedan här antecknats, att landstingets ifrågavarande tjänsteman icke blott utför vid landstinget förekommande renskrivningsarbeten, utan även tjänstgör såsom arkivarie i landstinget samt att hon mot särskilt årsarvode dessutom sköter landstingets bibliotekariebefattning, beslöt kanslikommissionen med stöd av § 6 i landstingets arbetsordning

att tjänsten närmast bör jämföras med kans-

list och arkivarie i länsförvaltningen och ha-
föras till löneklass A 18;

att tjänsten med bibehållande av innehavarens
nuvarande arbetsåligganden från ingången av
år 1967 skall rubriceras "kanslist och arkiva-
rie"; samt

att bibliotekarie-arvodet skall bortfalla
från och med år 1967.

Härom skall finansutskottet underrättas med anhållan att ut-
skottet i sitt betänkande över landskapsstyrelsens förslag till
ordinarie inkomst- och utgiftsstat för landskapet under år 1967
ville införa de ändringar, som påkallas av detta beslut.

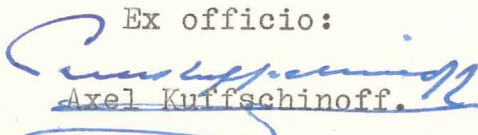
§ 2.

Föredrogs en av landstingsstenograferna fru Ruth Dreijer och
fru Eva Nordblad till kanslikommissionen riktad skrivelse med
anhållan om förhöjning av dagsarvodena, vilka från och med höst-
sessionen 1963 erlagts med 66 mark om dagen för den av stenogra-
ferna, som jämväl tagit upp talmannens uttalanden och handhaft
sammanställningen av stenogrammen, samt 65 mark om dagen för den
andra stenografen.

Sedan här antecknats, att den avsedda förhöjningen utgjorde
omkring 7,7 procent av dagsarvodesbeloppen och icke var oskäl-
ig i betraktande av de förhöjningar, som andra löner och arvoden
sedan dess undergått, beslöts att bifalla stenografernas anhåll-
an och att de höjda arvodena skola utbetalas från ingången av
höstsessionen 1966.

Avskriftens riktighet bestyrker. Marie-
hamn i landstingets kansli den 23 november
1966.

Ex officio:

Axel Kuffschinoff.

Enligt uppdrag:

Axel Kuffschinoff

sekreterare.

Till Finansutskottet vid Ålands Landsting
P.M. angående väg till Lemlands Järsö.

Med hänvisning till företedd utredning angående behovet av väg till Järsö får stadsstyrelsen sammanfatta ärendet i följande punkter.

I. Europavägshamn Järsö - Kvarngrund

1. Trafikekonomiskt läge:

- a) Järsö utgör enda hamnmöjlighet invid Europaväg 3 farleden Sverige-Finland, som jämfört med Mariehamns Västerhamn förkortar sjövägen i vardera riktningen, alltså både till Sverige och riket.
- b) Landsvägen från Järsöhamnen till Mariehamn och den åländska huvudbygden är betydligt kortare än från någon annan punkt belägen invid nämnda Europaväg 3 farled.

2. Hamnen ur nautiskt synpunkt:

- a) Enligt hamnbyggnadsfirman Orrje & Co kan en god hamn byggas mellan Järsö och Kvarngrund där tillräckligt vattendjup (8) m finnes och tillräckligt skydd mot vågsvall erhålles vid alla vindar.
Angöringskajen kan lätt förbindas med Järsö sydöstra udde. Inloppet är rymligt och full fart kan hållas ända fram till hamnen, vilken kan förstöras vid behov.
- b) En jämförelsevis billig hamnanläggning kan på kort tid utbyggas vid själva Järsölandet, vilken kan användas ungefär i den utsträckning som Kapellskärshamnarna. Vid sydostlig storm torde dock denna hamn i likhet med Kapellskärshamnarna ej kunna angöras, men då finns antingen Mariehamns Västerhamn eller Långnäshamnen att tillgå. Sydostliga stormar är enligt utredning sällsynta.

3. Mariehamns stads åtgärder angående hamn vid Järsö:

- a) Staden har låtit en av Sveriges främsta hamnbyggnadsfirmor undersöka hamnmöjligheterna vid Järsö, vilken utredning gav positivt resultat.
- b) Staden har upprättat bindande avtal med vattenägarna om inköp av vattenområde för hamnen, mellan Kvarngrund och

Järsö, för mk 10.000,-. Detta träder omedelbart i kraft så snart väg utbyggts till Järsö och staden förvärvat jordområdet för hamnen ifråga. Avtalet är i kraft till våren 1976.

- c) Staden har med ägaren till ovannämnda jordområde, bergsrådet Berndt Grönblom överenskommit om inköp av detsamma. Denna överenskommelse är i kraft endast till utgången av mars 1967.
- d) Stadsfullmäktige har den 24.11.1966 vid principbehandlingen av större anslag i 1967 års budget gått in för
 - a) 280.000,- för inköp av ovannämnda jordområde
 - b) 50.000,- för utredning och projektering av den billiga hamnanläggningen på Järsö, vilken omedelbart kan utbyggas sedan vägen färdigställts, varvid utbyggnaden av den stora hamnen kunde anstå tills erfarenhet erhållits av den mindre hamnen.

4. Järsöhamnens betydelse i framtiden om följande 3 diskuterade nya farleder eller vägar skulle bli verklighet:

- a) Kortare farled för Europaväg 3 norr om Kökar - söder om Föglö:
Från denna farled lönar det sig att angöra Järsö men icke Långnäs eller Mariehamn.
- b) Landväg till Åland från riket: Tack vare sitt läge vid Östersjön och den korta isperioden skulle Järsö bli en naturlig import- och exporthamn för riket.
- c) Förkortning av nuvarande farled utanför Föglö: Sträckan Järsö - Åboland skulle förkortas, och Järsöhamnens trafik-ekonomiska läge ytterligare förbättras.

II. Frihamn och industri:

Landområdet vid hamnen kan avgränsas till frihamn, där även lämplig industri inom frihamnsområdet kan tänkas.

III. En väg till Järsö befördrar dessutom:

1. Turistnäringen

- a) Hela den vackra Järsö-Bergö-Nåtö arkipelagen kan exploateras för denna näring.
- b) Själva vägen blir en turistattraktion av stora mått.

2. Havsfisket:

Järsöhamnen kan under begynnande isperiod användas som lossningsplats för fiskeflottan, som under denna årstid har svårigheter att anlöpa fiskehamnen.

3. Befolkningens intressen:

För ~~1968~~ befolkningen i hela skärgårdsområdet söder om Mariehamn skulle en väg till Järsö vara av stor betydelse.

Särskilt med beaktande av att överenskommelsen om markköpet utgår den sista mars 1967 borde ett definitivt beslut i vägfrågan åstadkommas före detta datum, emedan det är fara värt att frågan om Järsö hamn i annat fall förfaller, åtminstone med staden som intressent. Dessutom borde vägen byggas ut i snabb takt med hänsyn till den kommande utvecklingen på Europaväg 3.

På stadsstyrelsens vägnar:

Stadsdirektör

Aron Häggblom

Stadssekreterare

Bengt Linde

kulturutskotts sammanträde i stadshuset i Mariehamn den 24 november 1966 klockan 14.00. Närvarande voro ordföranden Ragna Sanders samt ledamöterna Olof Jansson, Richard Lindroth och Runer Wilén.

§ 1.

Föredrogs finansutskottets skrivelser av den 23 innevarande november, vari anhållits om kulturutskottets utlåtande i anledning av landskapsstyrelsens framställning med förslag till a) ordinarie inkomst- och utgiftsstat för landskapet Åland under 1967 och b) inkomst- och utgiftsstat för landskapets enskilda medel under år 1967.

§ 2.

Genomgicks i § 1 under punkt a) avsett statsförslag och antecknades, att kulturutskottet skulle föreslå

- 1) upptagande av 30.000 mark såsom reservationsanslag under 5 Ht X kap. mom. 16 för bevarandet av 4 mbk Pommern.
- 2) höjandet av anslaget under 5 Ht XII kap. mom. 9 för understöd åt Samfundet Finland-Sovjetunionen till 1.000 mark.

§ 3.

Genomgicks i § 1 under punkt b) avsett statsförslag och antecknades, att kulturutskottet skulle föreslå

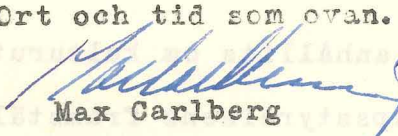
- 1) en allmän översyn av anslagen under III kap. rubrikerna C - E
- 2) höjandet av anslaget åt Åländskap Studentgillet till 300 mark
- 3) höjandet av anslaget för bidrag åt Ålands Marthadistrikt för hemslöjdens främjande till 300 mark
- 4) höjning av anslagen till stipendier vid landskapets läroinrättningar med undantag av Ålands lyceum med skäligen belopp,

samt stipendieanslagens avvägning mot antalet elever vid envar läroinrättning så att stipendiernas belopp och antal i relation till elevantalet skulle bli i möjligaste mån enhetliga vid de olika skolorna.

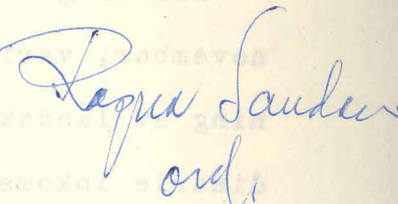
§ 4.

Sammanträdet ajournerades tills utskottets sekreterare satt upp förslag till utlåtanden i de utskottet förelagda ärendena.

Ort och tid som ovan.

Max Carlberg

sekr.

ord.

År 1966 den 25 november klockan 13.00

fortsatt det den 24 samma månad under § 4

ajournerade sammanträdet.

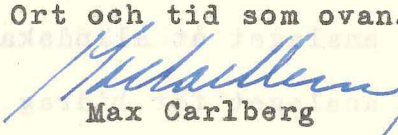
§ 5.

Sekreterarens förslag till utlåtande över landskapsstyrelsens förslag till ordinarie inkomst- och utgiftsstat för år 1967 godkändes med smärre justeringar.

§ 6.

Sammanträdet ajournerades till den 28 november klockan 11.00 till vilket tillfälle sekreteraren skulle framlägga förslag till utlåtande över landskapsstyrelsens förslag till inkomst och utgiftsstat för landskapets enskilda medel under år 1967.

Ort och tid som ovan.

Max Carlberg

sekr.

År 1966 den 28 november klockan 11.00

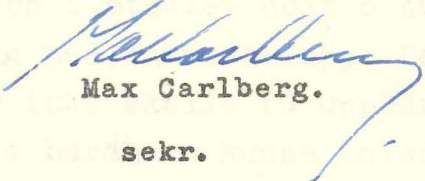
fortsatt det den 25 samma månad under § 6

ajournerade sammanträdet.

§ 7.

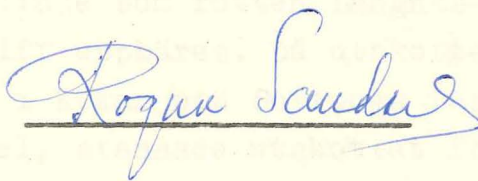
Kulturutskottet godkände sekreterarens förslag till utlåtande över föreliggande förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskaps enskilda medel under år 1967.

Ort och tid som ovan.

Max Carlberg.

sekr.

Uppläst, justerat och godkänt. Ort och tid som ovan.

Roger Sandberg

ÅLANDS LANDSTING

Mariehamn den

23 november 1966.

No

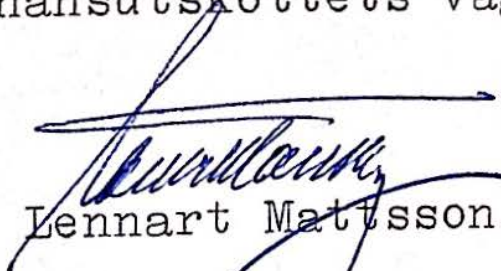
331

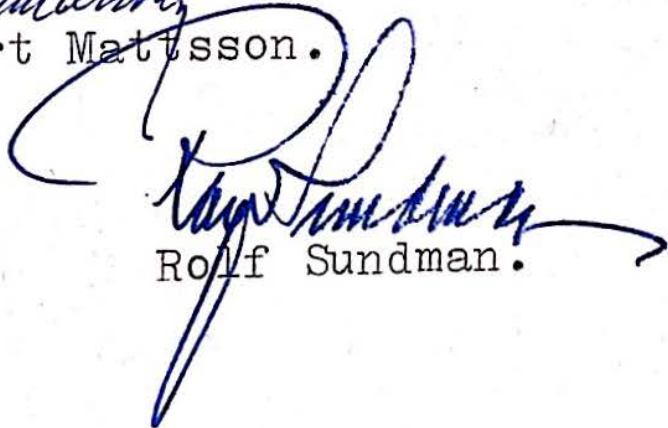
Till Kulturutskottet

från finansutskottet.

Finansutskottet har härmed äran anhålla om Kulturutskottets utlåtande över Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag till ordinarie inkomst- och utgiftsstat för landskapet Åland under år 1967 (41/1966) beträffande de i detta budgetförslag ingående kulturanslagen.

På finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson.

Rolf Sundman.

ÅLANDS LANDSTING
Mariehamn den 23 november 1966.

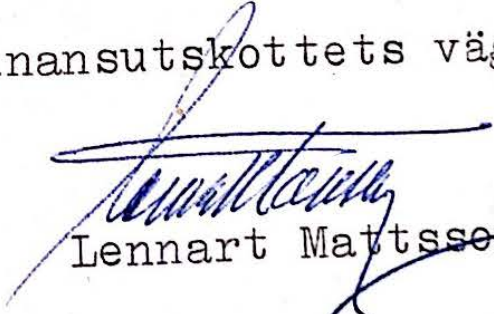
No

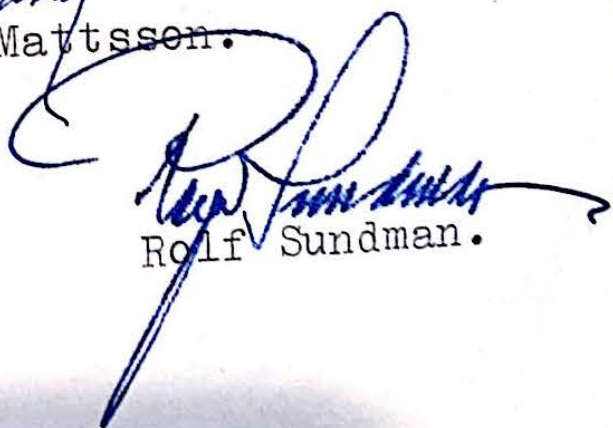
Till Kulturutskottet vember k
mma måna
et.

från finansutskottet.

Finansutskottet har härmed äran anhålla om
Kulturutskottets utlåtande över landskapsstyr
relsens framställning till Ålands landsting med
förslag till inkomst- och utgiftsstat för
landskapets enskilda medel under år 1967
(43/1966) beträffande de i detta budgetför-
slag ingående kluturanslagen. : till u
sstat f

På finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson.

Rolf Sundman.